

VEILEDNING OM ADVOKATFORENINGENS KOLLEKTIVE FORSIKRINGSORDNING 2010

- SIKKERHETSSTILLELSE
- PROFESJONSANSVARSFORSIKRING
- KRIMINALITETSFORSIKRING
- STYREANSVARSFORSIKRING

NØKKELOPPLYSNINGER FOR 2010

- **Redusert premie for profesjonsforsikring for advokatvirksomhet**
- **Kraftig reduksjon i premien for bedriftsadvokater og organisasjonsadvokater**
- **Premien for eiendomsmegling stiger som følge av økte skader**
- **Innføring av nye vilkår for eiendomsmeglingsvirksomhet med advokat som fagansvarlig.**
- **Nye sikkerhetsforskrifter for kriminalitetsforsikringen**
- **Nytt og omfattende tilbud om fellesforsikring for alle firmaer med minst fem advokater/fullmektiger – tidligere ordning med firmaforsikring utgår**

Den kollektive forsikringsordningen administreres av DNA. Spørsmål vedrørende ordningen bes derfor rettet til Advokatforeningen ved Kristin Borgen, tlf: 22 03 51 26.

Ved spørsmål om vilkårsforståelse, forhøyelse av forsikringssum eller tilleggdekninger utover det som kan tegnes gjennom ordningen, kan medlemmene kontakte Marsh AS v/ Cato Aamodt 92 89 01 00.

1	OM ADVOKATFORENINGENS TILBUD	3
1.1	BAKGRUNN	3
1.2	OM VEILEDNINGEN – OVERSIKT OVER TILBUDET	3
1.3	SKADEUTVIKLINGEN 2009 – VILKÅSENDRINGER	3
1.4	ENDRINGENE FOR 2010	4
1.5	ADGANG TIL ORDNINGEN	4
1.6	INNMELDING	4
1.7	FRISTER OG PROSEDYRER.....	5
2	FORMALKRAV - SIKKERHETSSTILLELSE.....	6
2.1	SIKKERHETSSTILLELSE.....	6
2.2	SIKKERHETSSTILLELSENS VIRKEFELT	6
2.3	KRAV TIL SIKKERHETSSTILLELSE FOR ADVOKATVIRKSOMHET	6
2.4	KRAV TIL SIKKERHETSSTILLELSE FOR EIENDOMSMEGLINGSVIRKSOMHET	6
2.5	KRAV TIL SIKKERHETSSTILLELSE FOR RETTSHJELPERE, VIRKSOMHET I MEDHOLD AV DOMSTOLLOVEN § 231 FEMTE LEDD, JF ADVOKATFORSKRIFTEN § 2 – 7.....	7
2.6	FORHOLDET MELLOM SIKKERHETSSTILLELSE OG FORSIKRING	7
3	PROFESJONSANSVARSFORSIKRING – INDIVIDUELL	7
3.1	MINIMUMSKRAV.....	7
3.2	BEDRIFTSADVOKATER (VIRKSOMHET IHT. DOMSTOLLOVEN § 233 A):.....	8
3.3	ORGANISASJONSADVOKAT (VIRKSOMHET IHT. DOMSTOLLOVEN § 233 B):.....	8
3.4	DELTIDSANSATTE	8
3.5	OFFENTLIG ANSATTE:.....	9
3.6	ADVOKATFULLMEKTIGER:.....	9
3.7	EIENDOMSMEGLINGSVIRKSOMHET.....	9
3.8	OM VILKÅRENE.....	10
3.9	VALG AV FORSIKRINGSSUM	11
3.10	DIVERSE VEDRØRENDE FORSTÅElsen AV VILKÅRENE.....	12
4	PROFESJONSANSVARSFORSIKRING FOR ADVOKATSLSKAPER.....	12
5	KRIMINALITETSFORSIKRING	13
6	STYREANSVARSFORSIKRING	13
7	ØVRIGE FORHOLD	14
7.1	UTELUKKELSE FRA FORSIKRINGSORDNINGEN VED SKADER	14
7.2	OPPSIGELSE / NEKTET FORNYELSE.....	14
7.3	ADRESSER.....	14
8	PREMIER.....	15

1 Om Advokatforeningens tilbud

1.1 Bakgrunn

Et av Advokatforeningens hovedformål er å utvikle gode tilbud til medlemmene. Et meget viktig bidrag til dette er det mangeårige innkjøp av kollektiv sikkerhetsstillelse og ansvarsforsikring for medlemmene.

Advokatforeningens kollektive ordning har vært en viktig bidragsyter for å holde premiene for sikkerhetsstillelse og formueskadeforsikringen nede. I dag er denne type forsikring langt billigere i Norge enn i de fleste sammenlignbare land. Dette skyldes i første rekke et relativt begrenset skadenivå for advokater i Norge. Sammen med god oppslutningen om Advokatforeningens ordning, og den kjøpekraft dette gir, har dette gjennom mange år gitt en meget god forsikringsordning.

1.2 Om veiledningen – oversikt over tilbudet

Denne veiledningen omhandler profesjonsrettede forsikringer. Med profesjonsrettede forsikringer menes her de sikkerhetsstillelser og forsikringer som anses nødvendig for å utøve advokat- og eiendomsmeglervirksomhet.

- Sikkerhetsstillelse for advokatvirksomhet.
- Sikkerhetsstillelse for eiendomsmegling.
- Profesjonsansvar for advokatvirksomhet.
- Profesjonsansvar for eiendomsmeglingsvirksomhet.
- Kriminalitetsforsikring.
- Styreansvarsforsikring.

1.3 Skadeutviklingen 2009 – vilkårsendringer

Det totale antall krav mot advokater i Norge er relativt stabilt, med ca. 150 – 175 krav per år. Erfaringsmessig ender ca. 30 – 35 % av disse med en utbetaling. 2009 ser til å kunne gi ca. 10 % økning i antall anmeldte krav i forhold til et normalår. Fordi krav mot advokater er av en slik karakter at det ofte tar relativt lang tid å fastslå hvorvidt det faktisk blir en utbetaling, er det pt. litt tidlig å si hvorvidt 2009 blir vesentlig dårligere enn tidligere årganger, men utviklingen er negativ.

I det større perspektivet har skadeutviklingen vist positive tegn helt siden 2003. Utviklingen i 2009 er ikke uventet, siden skadeutviklingen innen denne type forsikring har en tendens til å danne en motkonjunktur i forhold til den generelle økonomiske utviklingen i samfunnet. Vi ser at antall krav gjerne øker i etterkant av nedgangstider, og slik ser det ut til å bli også denne gangen.

Den mest urovekkende utviklingen ser ut til å finne sted innenfor eiendomsmegling, og spesielt ved krav rettet mot foretak hvor advokater er fagansvarlig. Dette har medført at det for 2010 er innført noen nye adgangsbestemmelser og vilkår for foretak med advokat som faglig leder.

Som profesjon er vi tjent med at det oppstår færrest mulige skader. Ansvarsskader for advokater omtales ofte i pressen, og det tjener derfor vårt omdømme at antall søksmål mot advokater holdes nede. En økning i antall krav kan tolkes som en redusert kvalitet i utførelsen av vår profesjon, og det er derfor viktig at skadevolumet holdes nede.

1.4 Endringene for 2010

Til tross for negative indikatorer har det lyktes Advokatforeningen å fornye avtalen med en ytterligere reduksjon i premien for de fleste medlemmene. Hovedårsakene til dette er:

- Øket harmonisering mellom virksomhetsfelt/risiko og premie.
- Innføring av ny sikkerhetsforskrift i kriminalitetsforsikringen.
- Innføring av ny regulering og ny sikkerhetsforskrift knyttet til eiendomsmegling med advokat som fagansvarlig.

I tillegg skal nevnes at vår forsikringsgiver, Chartis, har utvist stor vilje og forståelse også ved årets forhandlinger. Deres imøtekommenhet og risikovilje gir oss nok en gang muligheten til å tilby våre medlemmer markedets beste forsikringstilbud til advokater

1.5 Adgang til ordningen

Den kollektive sikkerhetsstillelse og formueskadeforsikring er tilgjengelig for advokater og advokatfullmektiger som er medlemmer av Advokatforeningen, samt for personer som utøver virksomhet i medhold av domstolloven § 231 femte ledd, jf advokatforskriften § 2-7 (rettshjelpere) som er ansatt eller er partner i advokatselskap hvor alle advokater er medlemmer av Advokatforeningen. Når det senere brukes uttrykket advokatvirksomhet, omfatter dette også den virksomhet som disse rettshjelperne har anledning til å drive, med mindre annet fremgår.

Det er en forutsetning at kontingent til foreningen betales ved forfall. Dersom kontingenten ikke betales, vil forsikringen og sikkerheten bli sagt opp med umiddelbar virkning, jf FAL 9-6.

FAL § 3-6 første ledd fravikes for Advokatforeningens ordning, ved at det ikke gis anledning til oppsigelse i løpet av forsikringsåret for flytting til annet selskap.

Medlemmer som tidligere har hatt dekning i andre selskaper og som har hatt skader eller er oppsagt der, må redegjøre for eventuell skadehistorie og søke særskilt om opptagelse.

Tilleggssikkerhet og forsikring for advokatfullmektiger gjelder så lenge ansettelsesforholdet varer. Ny advokatfullmektig går inn på "åpen plass".

Styreansvarsforsikringen er tilgjengelig for advokater som er medlem av Advokatforeningen

1.6 Innmelding

Innmelding i ordningen foretas på egne skjemaer. Disse er tilgjengelige på foreningens hjemmeside www.advokatforeningen.no. Skjemaene kan også fås tilsendt ved henvendelse til Advokatforeningen eller Marsh.

Advokater som ønsker å forhøye forsikringssummen må fylle ut både skjema 1 og 5. Dersom det foreligger flere skadeutbetalinger innenfor det angitte tidsrom, kan dette påvirke premien. I meget spesielle tilfeller, for eksempel ved mange eller store skader, kan deltagelse i ordningen avslås.

For de som har behov ut over det som følger av det standardiserte tilbudet, henvises som tidligere til Marsh. Marsh vil i slike tilfeller være behjelpelige med å finne individuelt tilpassede løsninger, og kan da benytte det totale forsikringsmarkedet.

Følgende skjemaer skal benyttes:

Skjema 1: Innmelding for Grunndekning for vanlig advokatvirksomhet.

Skjema 2: Innmelding for Eiendomsmegling

Skjema 3: Innmelding for Bedriftsadvokater.

Skjema 4: Innmelding for Organisasjonsadvokater.

Skjema 5: Innmelding for individuell forhøyet forsikringssum.

Skjema 6: Innmelding for Deltidsansatte

Skjema 7: Innmelding for styreansvarsdekningen

Skjema 8: Fornyelse for styreansvarsdekningen

Skjema 9: Opplysningsskjema for firmaløsningen

1.7 Frister og prosedyrer

1.7.1 Nåværende medlemmer

Dersom man ikke senest 15. desember 2009 gir skriftlig beskjed til Advokatforeningen, vil medlemmer som er med i den kollektive ordningen i 2009 bli overført til foreningens nye avtaler for 2010 med de samme forsikringssummer.

1.7.2 Nye medlemmer

Medlemmer som ønsker å tilslutte seg den kollektive ordningen, må sende innmelding til Advokatforeningen. I tilfelle det foreligger skadehistorie og/eller oppsigelse fra tidligere selskap, har foreningen rett til etter vurdering av det konkrete forhold, å nekte opptak i den kollektive ordningen. Ved innmeldingen må det oppgis tidligere selskaps navn og første hovedforfall. Advokatforeningen vil sørge for oppsigelse av forsikringsforholdet og ta vedkommende inn i kollektivordningen fra første hovedforfall.

1.7.3 Frister

For nåværende medlemmer gjelder at premien for 2010 må være innbetalt innen 31. desember 2009. Fakturaer er sendt ut i eget brev.

Spesielt for prinsipaler:

- Advokater som er med i ordningen fra tidligere, må gi melding om eventuelle endringer når det gjelder ansatte advokatfullmektiger pr. årsskiftet.
- Nye deltagere i ordningen må gi oppgave over hvilke advokatfullmektiger de har pr. 1. januar 2010. (skjema 1). Disse meldinger må gis så snart som mulig og senest innen 31. desember 2009.

Ansettes nye advokatfullmektiger i 2010, må Advokatforeningen underrettes omgående. Meldingen skal inneholde navn på den nye advokatfullmektigen, tiltredelsesdato og om ansettelsen medfører en netto økning i antallet advokatfullmektiger.

Ved manglende betaling vil sikkerhetsstillelsen overfor Tilsynsrådet bli sagt opp. Samtidig vil også profesjonsansvarsforsikringen bli oppsagt, jf opphørsreglene i forsikringsavtaleloven. Tilsvarende vil sikkerhet overfor Kredittilsynet i henhold til lov og forskrift om eiendomsmegling med tilhørende profesjonsansvarsforsikring bli oppsagt.

2 Formalkrav - sikkerhetsstillelse

2.1 Sikkerhetsstillelse

Et av formalkravene for å kunne bedrive profesjonsutøvelse som advokat, rettshjelper og/eller eiendomsmegler, er en sikkerhetsstillelse.

Sikkerhetsstillelse er en beskyttelse for brukeren av slike tjenester. Hensikten er å sikre skadelidtes krav mot en skadevoldende profesjonsutøver. Sikkerhetsstillelsen medfører at kravstiller har økonomisk sikkerhet for sitt krav, uavhengig av profesjonsutøverens økonomiske stilling. Sikkerhetsstillelsen er på denne måten en slags form for garanti rettet mot kunder og andre som kan påføres tap ved profesjonsutøvelsen.

Det er viktig å merke seg at sikkerhetsstillelsen ikke er en solvensbeskyttelse for profesjonsutøveren.

2.2 Sikkerhetsstillelsens virkefelt

Sikkerheten dekker erstatningsansvar profesjonsutøveren pådrar seg ved utøvelse av virksomhet som advokat/rettshjelper/eiendomsmegler, altså ikke for annen næringsvirksomhet eller styreansvar. Den dekker ikke deltakeransvar i ansvarlig selskap som selskapet pådrar seg ved advokatvirksomhet, når minst en av selskapets advokater er ansvarlig jf domstolloven § 232 og advokatforskriften § 2-3.

Sikkerheten dekker ansvar for krav som er fremsatt etter at sikkerhet er stillet. Også krav som fremsettes etter opphør av advokatvirksomhet dekkes, jf advokatforskriften § 2-4.

2.3 Krav til sikkerhetsstillelse for advokatvirksomhet

Kravet er 5 mill. kr for hver advokat. Advokater som har advokatfullmektig, må tegne tilleggsikkerhet på 3 mill. kr uansett antall fullmektiger eller deler av advokatfullmektiger, jf advokatforskriften § 2-5 fjerde ledd.

Kravet om sikkerhet på 5 mill. kr gjelder uansett om det har vært foretatt utbetaling over sikkerheten. Advokaten har plikt til å sørge for at sikkerheten fylles opp om skade inntreffer. Sikkerhetsstilleren har begrenset sitt ansvar til 2 mill. kr pr. oppdrag pr. skadelidt, jf advokatforskriften § 2-2.

Unntatt fra kravet om sikkerhet er advokater som er ansatt i stat eller kommune, og som bare utfører oppdrag for arbeidsgiver.

2.4 Krav til sikkerhetsstillelse for eiendomsmeglingsvirksomhet

Kravet til sikkerhet er 30 mill kr jf eiendomsmeglingsforskriften Kap. 2.

Sikkerhetsstillerens ansvar pr. oppdrag pr. skadelidte er begrenset til 10 mill kr. Ved eventuell utbetaling skal også denne sikkerheten fylles opp, jf eiendomsmeglingsforskriftens § 2-2.

Plikten til å stille sikkerhet gjelder advokater som driver eiendomsmegling i medhold av sin aktiviserte advokatbevilling samt foretak som har eiendomsmeglingsbevilling med advokat som fagansvarlig.

2.5 Krav til sikkerhetsstillelse for rettshjelpere, virksomhet i medhold av domstoloven § 231 femte ledd, jf advokatforskriften § 2 – 7

De som utøver virksomhet som nevnt i domstoloven § 231 femte ledd annet punktum på vegne av et advokatselskap, plikter å stille en sikkerhet på minst 5 mill kr. For øvrig gjelder de samme krav som for advokatvirksomhet, jf pkt. 4.1.

2.6 Forholdet mellom sikkerhetsstillelse og forsikring

Ved eventuelle utbetalinger under sikkerhetsstillelsen vil sikkerhetsstiller kreve regress mot profesjonsutøverens underliggende ansvarsforsikring, eventuelt direkte mot profesjonsutøveren. Ved at det tegnes forsikring for profesjonsansvar (også benevnt "formuesskadeansvar") vil sikkerhetsstiller oppnå en sikkerhet for at utbetalinger under sikkerhetsstillelsen kan refunderes. Dersom forsikringen ikke dekker kravet, vil sikkerhetsstiller ha regress mot profesjonsutøverens formue.

Det er viktig å merke seg at en utbetaling under sikkerhetsstillelsen som regel vil medføre at bevillingen står i fare for å bli inndratt. Dette kan også finne sted dersom utbetalingen skyldes manglende evne til å erstatte klientmidler som har blitt underslått eller stjålet av andre enn profesjonsutøveren, og innføringen av kriminalitetsforsikring som standard er blant annet for å sikre mot slike forhold.

En formueskadeforsikring dekker profesjonsutøverens økonomisk tap som en følge av erstatningsrettslig ansvar overfor tredjepart.

Til forskjell fra sikkerhetsstillelsen er altså forsikringen ment for den som tegner forsikringen – ikke for brukeren av tjenesten.

Advokatforeningen avgir på vegne av sikkerhetsstiller erklæring til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet om at sikkerhet er stillet i henhold til forskriften, herunder tilleggssikkerhet for advokatfullmektig. Sikkerhetsstillers ansvar begrenses til 2 mill. kr pr. oppdrag per skadelidt, jf advokatforskriften § 2-5 femte ledd. Sikkerhetsstiller har ingen forpliktelse overfor Tilsynsrådet eller Kredittilsynet til å fyller opp sikkerheten etter skadeutbetaling.

Advokatforeningen gir tilsvarende erklæring overfor Kredittilsynet i henhold til eiendomsmeglingsforskriften for advokater som driver eiendomsmeglingsvirksomhet og for eiendomsmeglingsforetak med advokat som fagansvarlig. Sikkerhetsstiller har begrenset ansvaret til 10 mill. kr pr. oppdrag pr. skadelidt, jf eiendomsmeglingsforskriften § 2-2.

3 Profesjonsansvarsforsikring – individuell

3.1 Minimumskrav

Grunndekningen for vanlig advokatvirksomhet består av sikkerhet på 5 mill. kr kombinert med en profesjonsansvarsforsikring på samme beløp. Dersom advokaten har en eller flere advokatfullmektiger er grunndekningen en sikkerhet på 8 mill. kr kombinert med profesjonsansvarsforsikring på 8. mill. kr for advokaten (prinsipalen) og 5 mill. kr for hver advokatfullmektig.

Den kollektive ordning er en pakke. Er det stillet sikkerhet som prinsipal, skal det også tegnes dekning for advokatfullmektig. Likeledes må det tegnes forsikring i den kollektive ordningen for prinsipalen, dersom advokatfullmektigen skal ha forsikring i denne.

Vi gjør spesielt oppmerksom på at den lovbestemte sikkerhet dekker advokatens ansvar overfor tredjeperson. Advokaten er ansvarlig for skader forårsaket av advokatfullmektig og stiller derfor forhøyet sikkerhet. For denne risiko må det også tegnes formueskadeforsikring for advokatfullmektig(er). Solidaransvar med andre advokater i advokatfirmaet dekkes ikke.

Grunndekningen for eiendomsmeglingsvirksomhet består av sikkerhet på kr 30 mill, kombinert med en formueskadeforsikring på samme beløp.

3.2 Bedriftsadvokater (virksomhet iht. domstoloven § 233 a):

Dette gjelder advokatvirksomhet som utøves av en ansatt advokat som i det vesentlige utfører oppdrag for sin arbeidsgiver eller for andre selskaper som tilhører samme konsern. For slik advokatvirksomhet skal det ikke utad gis inntrykk av at det utøves frittstående advokatvirksomhet.

Dersom det er tegnet forsikring som bedriftsadvokat vil forsikringen ikke omfatte ansvar for skade eller tap som forvoldes ved virksomhet i ansettelsesforholdet.

Forsikringen vil omfatte virksomhet utenfor ansettelsesforholdet, med følgende begrensninger:

- Total årlig omsetning for bivirksomhet kan ikke overstige kr 200.000
- Forsikringen omfatter ikke rådgivning innenfor skatt og avgiftsrelaterte spørsmål
- Forsikringen omfatter ikke rådgivning i forbindelse med selskapstransaksjoner (M&A) dersom transaksjonsverdien overstiger kr 1 million

Dersom forsikringen skal dekke ansvar ut over dette, må det tegnes profesjonsansvarsforsikring for vanlig advokatvirksomhet. Forsikringen dekker ikke arbeidsgivers ansvar, og heller ikke ansvar overfor egen arbeidsgiver.

3.3 organisasjonsadvokat (virksomhet iht. domstoloven § 233 b):

Dette gjelder advokatvirksomhet som utøves av en advokat ansatt i en forening eller et lag når bistanden i det vesentlige ytes til medlemmene, og bistanden til andre enn medlemmer er av samme art som den bistanden som ytes til medlemmene.

Dersom det er tegnet forsikring som organisasjonsadvokat vil forsikringen ikke omfatte skade eller tap som forvoldes ved bistand til andre enn medlemmene dersom denne bistanden er av vesentlig omfang eller av en annen art enn den bistand som ytes til medlemmene. Forsikringen vil likevel omfatte bistand til andre enn medlemmene eller som er en følge av annen art enn den som ytes til medlemmene, med følgende begrensninger:

- Total årlig omsetning for bivirksomhet kan ikke overstige kr 200.000
- Forsikringen omfatter ikke rådgivning innenfor skatt og avgiftsrelaterte spørsmål
- Forsikringen omfatter ikke rådgivning i forbindelse med selskapstransaksjoner (M&A) dersom transaksjonsverdien overstiger kr 1 million

Dersom forsikringen skal dekke ansvar ut over dette, må det tegnes profesjonsansvarsforsikring for vanlig advokatvirksomhet.

3.4 Deltidsansatte

Dersom stillingen har en arbeidstid på 50 % eller lavere tilbys forsikring med redusert premie. Det er en forutsetning at det foreligger erklæring fra arbeidsgiver. Tilbudet gjelder både for ansatte advokater og advokatfullmektiger, men er foreløpig begrenset til grunndekningene, dvs. en forsikringssum for den ansatte på kr 5 mill. Tilbudet gjelder ikke advokater som er eiere i enkeltpersonforetak eller advokatselskap.

3.5 Offentlig ansatte:

Offentlig ansatte advokater som ønsker grunndekning for begrenset bivirksomhet som advokat kan tegne grunndekning på samme vilkår og betingelser som bedriftsadvokater.

3.6 Advokatfullmektiger:

Selv om eventuelle krav som har sin årsak i advokatfullmektigers handlinger normalt vil være dekket under prinsipalens forsikring, er det et krav om tegning av egen forsikring for advokatfullmektig. Dette har sin årsak i at risikoen anses økt som en følge av økningen i antall profesjonsutøvere som skal dekkes. Forsikringssummen som er angitt for advokatfullmektig kommer i tillegg til summen for prinsipalen, men høyeste forsikringssum for en enkelt skade vil fortsatt tilsvare den høyeste av de tegnede forsikringssummer for henholdsvis advokat og advokatfullmektig.

3.7 Eiendomsmeglingsvirksomhet

3.7.1 Om dekningen

Forsikringen for eiendomsmegling omfatter megling av fast eiendom i Norden, begrenset til virksomhet fra kontor i Norge. Det er mulig å tegne forsikring for megling av eiendom utenfor Norden, og for de som har behov for slik dekning henvises til Marsh ved Cato Aamodt.

I foretak med eiendomsmeglingsbevilling med advokat som fagansvarlig gjelder samme plikt og rett til å bruke ordningen. Sikkerheten skal tegnes for foretaket, mens profesjonsansvarsforsikring for eiendomsmegling skal tegnes for fagansvarlig.

Dersom det skal tegnes sikkerhetsstillelse og profesjonsansvarsforsikring for eiendomsmeglingsvirksomhet må den fagansvarlige advokat også tegne sikkerhetsstillelse og profesjonsansvarsforsikring som advokat i den kollektive ordningen.

For eiendomsmeglingsvirksomhet i eiendomsmeglingsforetak med advokat som fagansvarlig er det en forutsetning for forsikringens gyldighet at det foreligger bevilling fra Kredittilsynet. Det gjelder også spesielle vilkår og sikkerhetsforskrifter.

All eiendomsomsetning i foretaket skal deklarerer for beregning av premien i profesjonsansvarsforsikringen. Deklarasjon av eiendomsmeglingsoppdrag finner sted to ganger per år.

I foretak med flere advokater ansatt kan all deklarerer av omsetning gjøres av fagansvarlig. Advokatforeningen må i så fall meddeles dette og for kontrollens skyld alltid holdes à jour med hvilke andre advokater/advokatfullmektiger som er ansatt i foretaket.

Forsikring og sikkerhetsstillelse for eiendomsmegling kan ikke kombineres med den premiereduksjon bedriftsadvokater kan få. Advokater som driver eiendomsmeglingsvirksomhet regnes som vanlig praktiserende og må betale full premie for grunndekningen.

Vi gjør for øvrig oppmerksom på at omsetning av aksjeselskap hvor eiendommen er den vesentlige delen av verdien i selskapet skal anses for å være eiendomsmegling.

Vær oppmerksom på at i henhold til sikkerhetsforskriften i vilkårene skal oppgjøret ved omsetning av eiendommer med verdi over 10. mill. kr skje i samarbeid med bank etter nærmere beskrevne rutiner.

3.7.2 Premie

Premien for profesjonsansvarsforsikring for eiendomsmegling betales etterskuddsvis innen 4 uker etter utløpet av hvert halvår. Det skal sendes halvårsoppgaver til Advokatforeningen for beregning av premien.

I kontrakter der eiendom omsettes for mer enn forsikringssummen (30 mill. kr) beregnes ikke premie av det overskytende beløp.

Det gjøres spesielt oppmerksom på at ved omsetning av flere Gnr/Bnr i samme transaksjon beregnes det kun en grunnpremie.

Dersom det er tegnet sikkerhetsstillelse og forsikring for eiendomsmeglingsforetak med advokat som fagansvarlig er foretaket og advokaten solidarisk ansvarlig for innbetaling av premien.

3.8 Om vilkårene

3.8.1 Dekningsprinsipp

Profesjonsansvarsforsikringen dekker etter "krav fremsatt" (claims made) - prinsippet. Dette prinsippet innebærer at det selskap som har forsikringen dekker skader og tap som konstateres i forsikringstiden og som er forårsaket etter 1. januar 1987. Definisjonen av konstateringstidspunktet fremgår av vilkårenes pkt. 4.4 og 5.4. Dersom advokaten ikke tidligere har forsikret sin virksomhet, dekkes kun skader som er forårsaket etter at forsikringen er tegnet. Sikkerhetsforskriftene i vilkårenes pkt. 4.7 og 5.7 gjelder bare for skader forårsaket etter 1. januar 1990. For skader forårsaket før dette tidspunkt, gjelder de eventuelle sikkerhetsforskrifter som gjaldt på det tidspunkt skaden ble forårsaket.

3.8.2 Hvor forsikringen gjelder:

Profesjonsansvarsforsikringen dekker erstatningsansvar sikrede etter gjeldende rett kan pådra seg for formuesskade forvoldt ved advokatvirksomhet fra kontor i Norge, dog dekker forsikringen ikke krav fremsatt i medhold av rettsreglene i USA og Canada, eller krav prosedert ved disse lands domstoler. Dersom advokaten har oppdrag for klienter i utlandet, herunder prosedyre for utenlandske domstoler, vil dette være dekket dersom advokaten har sitt kontor i Norge. Advokater som har kontor i utlandet kan kontakte Marsh for eventuelt å tegne tilleggsdekning.

3.8.3 Sikkerhetsforskrifter:

Det er gitt flere sikkerhetsforskrifter i vilkårenes pkt. 4.7 og 5.7. Ved brudd på sikkerhetsforskrifter kan sikrede helt eller delvis miste retten til erstatning, jf FAL § 4-8. Vi gjør spesielt oppmerksom på de omfattende sikkerhetsforskriftene ved inneståelseserklæringer i forbindelse med oppdrag knyttet til fast eiendom og for eiendomsmeglingsforetak med advokat som fagansvarlig.

3.8.4 Inkassovirksomhet

Advokaters inkassovirksomhet kan drives innen advokatvirksomheten eller organisert som eget selskap i samsvar med reglene for organisering av advokatvirksomhet i domstolloven. Advokater kan ikke være bevillingshaver for et inkassobyrå, disse skal ha fagansvarlig med inkassobevilling. De som har så stort volum i inkassovirksomheten at det må stilles tilleggssikkerhet (advokatforskriften § 2-5) må inngå tilleggsavtale for denne sikkerhet og tilhørende profesjonsansvarsforsikring. For slike tilleggsavtaler kontaktes Marsh ved Cato Aamodt.

3.8.5 Opphør av virksomhet

Dersom sikrede har sluttet å praktisere på det tidspunkt et krav fremsettes, erstattes skaden etter vilkårene på opphørstidspunktet såfremt vedkommende hadde profesjonsansvarsforsikring gjennom Advokatforeningens ordning på dette tidspunkt og skaden er forårsaket etter 31.12.1989.

3.8.6 Spesielle forhold

Den kollektive profesjonsansvarsforsikring dekker ikke ansvar som bostyrer eller bobestyrer og som sikrede plikter å stille sikkerhet for i henhold til konkursloven § 87 og skifteloven § 91 A. Advokatforeningen har fremforhandlet ny typegodkjent forsikring for bostyrere og bobestyrere som trer i kraft fra 1.1.2009. Det vises til pkt. 9 nedenfor.

Ellers gjøres det oppmerksom på at forsikringen etter vilkårets pkt 4.5.12 ikke dekker sikredes eventuelle ansvar for å tilbakeføre betalt salær, godtgjørelse eller provisjon.

3.8.7 Egenandel

Egenandelen utgjør 30 % av enhver skade, men minimum 50.000 kr og maksimum 100.000 kr.

3.9 Valg av forsikringssum

Den enkelte sikrede kan fritt velge forsikringssum innenfor tilbudet angitt i tabellen i pkt. 8. Den valgte forsikringssum for profesjonsansvarsforsikringen gjelder per skadetilfelle. Det er således ingen beløpsbegrensning per år

Det gjøres oppmerksom på at individuelt tegnede forsikringssummer ikke kumulerer dersom flere advokater/advokatfullmektiger fra samme firma har medvirket til ett skadetilfelle, men begrenses til forsikringssummen for den advokat med høyest forsikringssum.

Tilleggsforsikringer i henhold til oversikten i pkt. 8 kan tegnes via Advokatforeningen. Ved forsikringsbehov utover de angitte alternativer kan medlemmene kontakte Marsh. Marsh vil da kunne inngå avtale om å megle (finne beste forsikringsgiver) for det totale forsikringsbehov, med grunndekningen som basis.

For eiendomsmevlingsvirksomhet er forsikringssummen for formuesskade på samme beløp som sikkerheten. De begrensninger som er nevnt ovenfor vedrørende beløpsmessige begrensninger i forsikringssummen dersom det er flere involverte i samme skadesak, gjelder tilsvarende for eiendomsmegling. Dette medfører at dersom fagansvarlig i meglerforetak gjøres ansvarlig i egenskap av fagansvarlig, og ikke selv har foretatt den skadevoldende handling, er det kun forsikringssummen for den skadevoldende advokat som gir dekning. Øvrige ansatte i foretaket som ikke er advokater eller advokatfullmektiger, er medforsikret under fagansvarliges profesjonsansvarsforsikring, se vilkårene pkt. 5.1.

Medlemmer som har forsikringsbehov utover advokatforeningens tilbud kan inngå egne avtaler via Marsh. Marsh vil i så tilfelle inngå avtale som megler, og vil fremskaffe markedets beste tilbud på utvidede forsikringssummer. I utgangspunktet kan dette gjøres etter foreningens vilkår, men ved særskilte ønsker kan dette fravikes.

Advokatforeningen oppfordrer på det sterkeste medlemmene om å vurdere nøye hvilken forsikringssum som skal velges. Sørg for at forsikringssummen er tilstrekkelig i forhold til den mest alvorlige skaden du kan pådra deg.

3.10 Diverse vedrørende forståelsen av vilkårene

Vi nevner til orientering noen spørsmål og forståelsen/rekkevidden av forsikringen som tidligere har vært drøftet, men som ikke har vært prøvet på noen måte:

- Vanlig formuesforvaltning er dekket.
- Testamentfullbyrder er dekket.
- Definisjonen av eiendomsmegling følger av lov om eiendomsmegling. Som en hovedregel kan man regne med at man har rollen som eiendomsmegler dersom man opptrer som mellommann ved en transaksjon, herunder forestår oppgjør.
- Det skal ikke være nødvendig å tegne utvidet forsikring kun basert i at man foretar en transaksjon hvor eiendomsverdien overstiger forsikringssummen i forsikringen. Det er den aktuelle risiko som skal vurderes, og denne vil ofte ikke følge av eiendommens verdi.

Uttalelser fra Justisdepartementet om sikkerhetsstillelsens dekningsområde:

- Medhjelper ved gjeldsforhandling er dekket.
- Medhjelper ved tvangssalg av fast eiendom er dekket under eiendoms-
meglingsikkerheten. Er slik sikkerhet ikke stillet, er det sikkerhet etter forskrift av 4.12.1992 nr 895 som namsretten kan kreve.
- Medhjelper ved tvangssalg av skip o.l. skal stille egen sikkerhet. Om advokatsikkerheten dekker ved unnlattelse av dette, beror på om medhjelperinnsatsen er "advokatvirksomhet" etter domstolloven
- Bestyrer ved tvangsbruk skal stille egen sikkerhet. Ved unnlattelse kommer igjen spørsmålet om det er advokatvirksomhet. Departementet antar dog at eiendomsforvaltning må antas å inngå som en del av advokatvirksomheten på en slik måte at det kan være uheldig å si at bestyrelse av tvangsbruk av fast eiendom ikke er advokatvirksomhet.

4 Profesjonsansvarsforsikring for advokatselskaper

Advokatforeningen har i flere år tilbudt større advokatfirmaer et spesialutviklet tilbud. Det er utarbeidet særskilte vilkår, og for firmaer som faller inn under denne kategorien har Advokatforeningens forsikringsgiver, Chartis, forpliktet seg til å levere tilbud om forsikring med en substansiell rabatt. Rabatten innvilges kun dersom det aktuelle advokatfirma kjøper forsikring via Advokatforeningen og Marsh.

Nytt for 2010 er at alle advokatselskaper med mer enn fem advokater/advokatfullmektiger kan nyte godt av det samme tilbudet og tegne felles forsikring.

Ved at det i Advokatforeningens forsikringsordninger tilbys forsikringssum per skade (og uten begrensning per år) er det liten risiko for at forsikringssummen blir brukt opp, og det kan derfor uten redusert trygghet for den enkelte advokat kjøpes felles forsikring.

Forutsetningen for å kunne få et tilbud på en slik forsikring er at det sendes inn et eget opplysningsskjema. På bakgrunn av avgitte opplysninger vil forsikringsgiver sette en individuell premie for det aktuelle firmaet. Denne nye firmaløsningen vil føre til at virksomheter med mindre risikoeksponering kan oppnå betydelige premiereduksjoner. Skjemaet er tilgjengelig på www.advokatforeningen.no.

Fra 1.1.2010 utgår samtidig vårt tidligere tilbud om firmaforsikring. De som allerede har en slik løsning vil bli kontaktet direkte.

Kontaktperson for alle firmaforsikringer er Cato Aamodt hos Marsh, som treffes på tlf: 98 89 01 00

5 Kriminalitetsforsikring

Kriminalitetsforsikringen er automatisk inkludert for alle som tegner sikkerhetsstillelse. Forsikringen omfatter formuestap som påføres medlemmet som følge av en straffbar handling forsettlig begått av ansatte eller tredjemenn for å oppnå egen personlig vinning eller med direkte forsett å påføre en skade, dersom man i henhold til gjeldende rett er forpliktet til å erstatte et slikt tap.

Det er innført en sikkerhetsforskrift som fastsetter at sikrede har plikt til å etablere sikkerhetsrutiner for å søke å oppdage straffbare handlinger mot sikrede. Slike sikkerhetsrutiner må sikre at banktransaksjoner over NOK 25.000 godkjennes og utføres av minst to forskjellige personer. I tillegg skal det, minst hver annen måned, utføres kontroll av bankkonti av en annen person enn den eller de som har utført banktransaksjonene.

Forsikringssummen utgjør kr. 10 mill per skade. Den totale forsikringssummen for gruppen samlet utgjør kr 50 mill per år

6 Styreansvarsforsikring

Det har gjennom flere år vært en betydelig etterspørsel etter et enkelt produkt som kan dekke det ansvaret man påtar seg når man sitter i et styre, uten at dette krever at hele styret må tegne en forsikring.

Advokatforeningens styreansvarsforsikring omfatter advokatens ansvar for formuesskade som fremsettes i forsikringsperioden, dersom et slikt krav fremsettes mot

advokaten for skade forvoldt under utøvelsen av sitt verv i en utenforstående virksomhet (dvs. ikke eget firma/partnerskap)

Forsikringen omfatter ethvert selskap, men har visse unntak med hensyn til hvilken type selskaper den omfatter..

Som eksempel omfatter unntakene blant annet:

- virksomhet i USA/Canada
- finansielle institusjoner, børsnoterte selskaper og statsforetak
- virksomheter som identifiseres med sikrede

Unntakene er nærmere spesifisert i vilkårene.

Forsikringen er meget enkel å administrere. Man melder seg inn ved eget skjema i skjemalisten (se pkt. om innmelding), og angir der hvor mange styrever man sitter i.

Dersom man i løpet av forsikringsperioden endrer antall styreverv slik at totalt antall styreverv overstiger maksimalt antall styreverv for den premiegruppe man betaler premie for med mer en 100 % (hhv. 20, 40 eller 100 styreverv) skal melding gis til Advokatforeningen umiddelbart.

Premiene er som følger:

Antall styreverv	Forsikringssum	Årspremie
1 - 10	10 000 000,00	3 700
11 - 20	10 000 000,00	4 700
21 - 50	10 000 000,00	6 700

Forsikringssummen er per skade og per år.

Ved fornyelse vil man bli bedt om å angi en oppdatering på antall selskaper man har styreverv i, samt en deklarasjon av eventuelle skadesaker.

Ved manglende premiebetaling har forsikringsgiver rett til å si opp forsikringen.

Om noen taper sin bevilling ved dom eller på annen måte, opphører forsikringen å gjelde fra det tidspunkt avgjørelsen er endelig. Sikrede plikter å varsle Chartis straks slik avgjørelse er kommet til advokatens kunnskap.

Forsikringsgiver kan i henhold til FAL § 3-6 nekte fornyelse dersom forfalt egenandel ved skadeoppgjør ikke er betalt. Forsikringsgiver kan også i slikt tilfelle si opp sikkerhetsstillelse og forsikring.

7 Øvrige forhold

7.1 Utelukkelse fra forsikringsordningen ved skader

Det har vist seg at noen få deltagere, hvorav de fleste nå har mistet sin bevilling, har påført forsikringsordningen meget store skadeutbetalinger som følge av sterkt klanderverdig atferd. For å beskytte seriøse deltageres interesser er det derfor i vilkårenes pkt. 1 siste ledd adgang til å utelukke fra videre deltagelse i kollektivordningen. Avgjørelsesmyndigheten i slike tilfeller er tillagt Advokatforeningen.

7.2 Oppsigelse / Nektet fornyelse

Oppsigelse skal skje skriftlig til Advokatforeningen.

Om noen går ut av Advokatforeningen, men fortsetter med advokatvirksomhet, vil sikkerhetsstillelse og profesjonsansvarsforsikring bli sagt opp med forsikringsgivers vanlige oppsigelsesregler.

7.3 Adresser

Advokatforeningen

Besøksadresse: Kr Augusts gt 9

Postadresse: Kr Augusts gt 9
0164 OSLO

Tlf: 22 03 50 50

Chartis

Besøksadresse: Fritjof Nansens plass 4

Postadresse: Postboks 1588 Vika,
0160 OSLO

Tlf: 22 00 20 20

Marsh AS

Besøksadresse: Munkedamsveien 45D

Postadresse: Postboks 1623 Vika,
0119 OSLO

Tlf: 22 01 11 00

8 Premier

PROFESJONSANSVAR	Sikkerhetsstillelse	Forsikringssum	Premie 2009	Premie 2010
Advokat alene	5 000 000	5 000 000	8 535	8 350
Advokat alene, kr. 8 mill i forsikringssum	5 000 000	8 000 000	11 336	11 085
Advokat alene, kr. 10 mill i forsikringssum	5 000 000	10 000 000	13 856	13 547
Advokat alene, kr. 15 mill i forsikringssum	5 000 000	15 000 000	15 817	15 462
Advokat alene, kr. 20 mill i forsikringssum	5 000 000	20 000 000	17 357	16 967
Advokat alene, med under 50% stilling	5 000 000	5 000 000	4 964	4 863
Advokat som er prinsipal	8 000 000	8 000 000	11 709	11 450
Advokat som er prinsipal, kr. 10 mill i forsikringssum	8 000 000	10 000 000	14 229	13 912
Advokat som er prinsipal, kr. 15 mill i forsikringssum	8 000 000	15 000 000	16 190	15 827
Advokat som er prinsipal, kr. 20 mill i forsikringssum	8 000 000	20 000 000	17 730	17 332
Bedriftsadvokat alene	5 000 000	5 000 000	1 883	1 306
Bedriftsadvokat som er prinsipal	8 000 000	8 000 000	2 397	1 589
Organisasjonsadvokat alene	5 000 000	5 000 000	7 345	5 948
Organisasjonsadvokat som er prinsipal	8 000 000	8 000 000	9 487	8 087
Fullmektig, grunnpakke		5 000 000	7 602	7 439
Fullmektig, kr. 8 mill i forsikringssum		8 000 000	10 403	10 174
Fullmektig, kr. 10 mill i forsikringssum		10 000 000	12 923	12 636
Fullmektig, kr. 15 mill i forsikringssum		15 000 000	14 884	14 551
Fullmektig, kr. 20 mill i forsikringssum		20 000 000	16 424	16 056
Fullmektig, kr. 5 mill i forsikringssum, prinsipalen er bedriftsadvokat		5 000 000	1 300	942
Fullmektig, kr. 5 mill i forsikringssum, prinsipalen er organisasjonsadvokat		5 000 000	6 202	5 319
Fullmektig med under 50% stilling		5 000 000	4 451	4 361
Rettsjelder (iht. advokatforskriften §2-7)	5 000 000	5 000 000	6 551	6 413

EIENDOMSMEGLING	Sikkerhetsstillelse	Forsikringssum	Premie 2009	Premie 2010
Sikkerhet for Eiendomsmegling	30 000 000		1 560	1 941
Formueskade for eiendomsmegling		30 000 000	Kr. 90 pr. transaksjon + 0,34 promille av transaksjonsverdi (kr 300 i fakt. gebyr per halvårlig faktura)	Kr. 90 pr. transaksjon + 0,45 promille av transaksjonsverdi (kr 300 i fakt. gebyr per halvårlig faktura)

STYREANSVAR	Antall styreverk	Forsikringssum	Premie 2009	Premie 2010
Styreansvarsforsikring for advokater som innehar styreverk i virksomheter utenfor eget partnerskap/advokatfirma	1 - 10	10 000 000	3 700	3 700
	11 - 20	10 000 000	4 700	4 700
	21 - 50	10 000 000	6 700	6 700